

LUTHROV KABINET Odstopil

Po odstopu dr. Luthra bo koalicijska skupina stopila na čelo vlade. — Resignacija je v soglasju z obvestilom kancelarja, predno so bile pogodbe podpisane. — Hindenburg ga je naprosil, naj sestavi novo ministrstvo.

BERLIN, Nemčija, 6. decembra. — Nemški kabinet, kateremu je načeloval dr. Hans Luther, je včeraj resigniral.

Tozadevni sklep je bil storjen včeraj zjutraj na sestanku kabineta v soglasju z obvestilom Luthra pred podpisanjem pogodb v Londonu, dne 1. decembra. Kancelar je izročil včeraj popolne resignacije svojega kabineta predsedniku republike, von Hindenburgu.

Predsednik je naprosil dr. Luthra, naj ostane na svojem mestu, in pričakovati je, da bo sestavil novo ministrstvo, ki bo simpatiziralo s cilji mirovnega in varnostnega dogovora, sklenjenega v Locarnu. Sedanji ministri bodo ostali na svojih mestih, dokler ne bo novi kabinet izpopolnjen.

Kabinet dr. Luthra je bil sestavljen januarja meseca ter je sledil vladni Marx-Stresemanna, v kateri je zavzemal dr. Luther mesto finančnega ministra. Naraščajoča opozicija nacionalistov proti vladni politiki sprave s prejšnjimi sovražnimi državami je kulminirala oktobra meseca v resignaciji treh nacionalističnih članov iz dosedanjega kabineta.

Mesta treh nacionalističnih ministrov, ki so odstopili, niso bila nikdar zasedena, kajti njih dolžnosti so prevzeli ostali člani kabineta. Dr. Luther je rekel voditeljem različnih strank dne 20. novembra, da bo vlada resignirala po podpisu pogodb, sklenjenih v Locarno, da pusti prosto pot za stvarjenje novega kabineta, ki bi v polni meri soglašal s politiko in obligacijami, ki so bile sprejete v Locarno.

BERLIN, Nemčija, 6. decembra. — Sprejem angleškega varnostnega tarifa je bil eden najbolj važnih po-vojnih razvojev v evropski trgovini. Ta odredba se tiče v glavnem Nemčije. To je mnenje dr. Tredelenburga, načelnika oddelka za narodno ekonomijo. Dr. Tredelenburg, ki je bil načelnik nemške delegacije ki je sklenila adnjo trgovinsko pogodbo s Francijo, je predložil pregled vsega polja evropske trgovine ter opozoril na razlike v razmerah, ki so se razvile izza časa, ko je postala Evropa dolžnik, mesto splošni posojevalec kapitala.

— Evropa ni več ekonomsko srce sveta, — je rekel. — Tudi njena produkcija surovin se je tako resno zmanjšala, da je znašal njen proizvod leta 1923 in 1924 le 84-odstotkov proizvoda leta 1923, dočim znaša ameriška produkcija surovin 111 odstotkov več kot je znašala pred vojno. Stara Nemčija in izvažala 13 odstotkov vsega svetovnega izvoza, a leta 1923 in 1924 je znašal izvoz le še šest odstotkov. Vsled tega se ni čuditi, da je Evropa v kroničnem stanju ekonomske krize.

PARIZ, Francija, 6. decembra. — List Matin pravi danes zjutraj, da izdelujejo francoski in nemški izvedenci v Parizu načrte za obnovo zračnih zvez, ki so bile prekinjene januarja meseca preteklega leta, vsled česar bo ustanovljena redna zračna transportacija med Parizom in Berlinom. To je ena neposrednih posledic pogodbe, sklenjene v Locarno.

List dostavlja, da se bo svet poslanikov v kratkem resno pečal s kontroliranjem nemškega zrakoplovstva.

Rešitev zajetih rudarjev.

NEDERLAND, Colo., 6. dec. — Dva in dvajset rudarjev, zakopanih v plametečih rovih Fairview, ki proizvajajo zlato, srebro, in svinco, je prišlo včeraj na dan. Vsi so bili živi. Nekateri so se pri- vlekli sami iz rova, dočim so morali druge nositi.

Poslali so jih v improvizirano bolnico, kjer so jim je nudilo prvo pomoč. Zdravniki izjavljajo, da večina moških okrevala, a par med njimi jih je v kritičnem stanju.

Čevlji iz stare pnevmatike.

MADRID, Španija, 6. dec. — Španski delavci kupujejo v velikih množinah čevlje katere je začela izdelovati neka tovarna iz starih avtomobilnih obročev.

Bivši governer bo kandidiral.

CONCORD, N. H., 6. dec. — Bivši governer Robert P. Bass je izjavil, da bo prihodnje jesen kandidiral za senatorja. Njegov tekmeec bo George H. Moses.

Kampanja proti zasebnim unijam.

Green, predsednik ameriške delavske federacije, je napadel kompanijske unije kot sovražnice dela. — Trdi, da je cilj neodvisnih organizacij želja po avtokratični kontroli.

Delavske unije, organizirane od korporacij v individualnih delavcih, ki poslušajo ločeno od unijske organizacije, je obsodil kot sebične in avtokratične W. Green, predsednik American Federation of Labor.

— Delavstvo spoznava, da pomenja uspeh uprave uspeh dela, — je rekel Green. — Iz tega razloga je delo voljno pomagati upravi, da izvede pravilno rešitev problemov, s katerimi se mora pečati izprava. — Delo pa ne more sodelovati, če je ovirano od "kompanijskih unij", s pomočjo katerih hočejo korporacije zadostiti instinktu delavcev za organizacijo. Te nadomestilne unije imajo namen, da jih kontrolirajo korporacije same.

— Namen uprave, — ki pospešuje kompanijske unije, je jasen in lahko razumljiv, — je rekel Green. — Motiv za to akcijo je povsem sebičen. Predstavlja hrepenenje po avtokratični kontroli ter navladi uprave. Skušajo vzdržati obliko kolektivnega baranta, brez njega kreposti ali njegova duha neodvisnosti. Iščejo prekontrolirati kot pa sodelovanje. Izvajajo silo pritiska, mesto da bi vabili na prostovoljno sodelovanje svojih uslužbenec.

— Dasirovno je nekaj upravičelcev, ki so odkritosrčni v svojih poskusih, so vendar nezvestno odgovorni za krivico, katero delajo delu in slabo službo, katero nudijo industriji. Skušajo postaviti industrijsko zgradbo na napačnem principu.

— Vedno bolj jasno postaja, da mora zreti uprava dejstvo v oči. — Prava mora imeti opravka ali s strokovnimi unijami, organiziranimi od delavcev, prostimi in ločenimi od zunanjih vplivov ali pa s posameznimi delavci.

— Kompanijske unije lahko služijo kakemu začasnemu namenu, a ne morejo poslovati trajno ali uspešno. Noben nadomestni načrt za organiziranje delavcev ne more izpolniti mesta bona fide strokovnih unij.

— Veliki problem nezaposlenosti je neprestano med nami ter zahteva brez odmora rešitev. Ta nezaposlenost je eden direktnih virov trošenja. Demoralizira s svojim vplivom ter tiči na dan socialnega nemira, ker povzroča dosti človeškega trpljenja.

— Problem nezaposlenosti je izziv na naslov industrije. Treba ga je rešiti, ne v duhu strpnosti ali resignacije, temveč v duhu trdnega sklepa, da se ga premaga in kontrolira.

— Uprava razumeva vedno bolj in bolj, da se varčevanje v produkciji lahko izvede potom sodelovanja dela in potom uveljavljanja visokih standardov, ne pa potom avtokratične kontrole ter izkoriščanja dela.

— Delo pa razumeva vedno bolj in bolj, da je mogoče doseči visoke plače in znosne delavne pogoje s pomočjo izvrstnosti dela, povečanja uspešnosti in izločenja trošenja.

— Uprava zavzema važno strategično stališče. Njene aktivnosti in njena politika se tičejo življenja, dobrobiti in sreče delavcev. Glavni med ideali dela je razvoj kordijalnih odnosov med delom in upravo.

Francoska finančna predloga sprejeta.

Briand je prisilil poslance k sprejemu finančne predloge. — Sprejeta je bila s 257 glasovi proti 229. — Pridobil je senatni komitej za inflacijo, potem ko je zahteval hitro akcijo, da se reši zakladnica.

PARIZ, Francija, 4. decembra. — Odborenje nove inflacije v znesku sedmih tisoč in petsto milijonov frankov s nadaljnimi davčnimi odredbami, je bilo vladni Briand včeraj zvečer dejanski zagotovljeno, ko je senatna finančna komisija odobrila to sredstvo finančne pomoči za narodno zakladnico, ki se nahaja v velikih stiskah. Višja zbornica pa je preločila razpravo na današnji dan. Podatna zbornica je sprejela odredbo včeraj opokne, po debati, ki je trajala neprenehoma štiriinajst ur.

Briand je nastopil včeraj pred senatno komisijo ter ni hotel dovoliti niti najmanjše izpremembe v odredbi.

Posvaril je senatorje, da bi bilo daljše razpravljanje načrta nevarno in da bi lahko sledila zero resna politična kriza, s možnim padcem njegovega ministrstva. Senatorji so nato popustili.

V političnih krogih v Parizu so včeraj zvečer splošno govorili, da je ministrijski predsednik Briand edini mož v Franciji, ki bi mogel upati, da spravi tak pogumen predlog v varno zakonodajno pristanišče, vspricho sedanjega razburjenega stanja strankarske politike.

Le magnetizem osebnosti Brianda je rešil Francijo po neprestani debati štirinajstih ur v poslanski zbornici nevarnega krča politične ponorelosti, ki bi imela za posledico bankrot zakladnice.

Vidno izmučen od potovanja v London in neposrednega nastopa v poslanski zbornici je Briand vendar ustrajal na svojem mestu do včeraj popoldne, ko je bil končno sprejet za prajhno večino finančni načrt Loucheurja.

Starodavni zakladi v puščavi Sahari.

Grof de Prorok je skrajno zadovoljen s uspehi afriških raziskav. — Razkrije starodavne civilizacije.

PARIZ, Francija, 6. decembra. — Grof de Prorok, ki se je ravnokar vrnil s svoje ekspedicije, po Sahari, je našel dokaze starodavne civilizacije v puščavi, ki je sedaj neobljubljena.

Voditelj ekspedicije, grof de Prorok in Bardley Tyrrell, "truste" Beloit kolegija v Wisconsinu, sta izjavila, da so razkrijala v deželi Hoggar, katero so smatrali starodavni pisatelji in zgodovinarji za "izgubljeno Atlantid", v polni meri poplačala njun trud in delo.

— Glavni cilj ekspedicije, — namreč ugotovitev dejstva, da so obstajale v starodavnih časih trgovske poti med Kartago in veliko civilizacijo v Hoggar deželi, je bil dosežen, — je izjavil grof. — Grob Tin-Hanana je po mojem mnenju največji arheološki zaklad kar jih je v Afriki. Kip libijske Venere, katerega smo našli tam, bi sam pokrtil vse stroške ekspedicije.

— Grob Tin-Hanana stoji na visoki vulkanski skali, ki se dvig-

Sneg in mraz v centralni Evropi.

Mrzli val je objel Evropo od angleških otokov do Jugoslavije. — Vse povsod je zapadel velik sneg ter gritisnil hud mraz. — Divji prašiči in volkovi so bili preganjeni iz brlogov.

PARIZ, Francija, 6. decembra. — Mrzli val je objel Francijo. V Jura pogorju, katero so pogosto imenovali "mrzlejške kot je Sibirija", je kazal toploter 34 stopinj Celzija pod ničlo.

V Chamonijs je kazal toploter 5 stopinj pod ničlo. Krog Pariza je bilo 17 stopinj nad ničlo. Dirka v Enghien je bila radi mraza odpovedana.

PARIZ, Francija, 6. decembra. — Mrzlo vreme, ki prevladuje danes v Parizu in v Franciji sploh, spominja na prve čase, katere je preživela ameriška ekspedicijska armada v Franciji.

LONDON, Anglija, 6. dec. — Megla, ki je krila London in Anglijo več dni, je izginila, a ostalo je mrzlo vreme. Vsled tega je izgledala Anglija prilično tako kot Holandska. Vse dirke so bile odpovedane vsled zmrznenih tal in tudi izkušeni golferji so morali ostati doma.

Nasprotno pa so drsači v svojem elementu. V športnih prodajalnah Londona je bil zadnji teden naval, kot ga še ni bilo tekom zadnjih dveh desetletij. Krog pol dne je bilo skoro nemogoče preriniti se do miz, kjer prodajajo drsalke. Le malo modernih drsaljk je ostalo na razpolago in vsled tega se je pričel pogon na skladišča in stare shrambe, kjer so bile shranjene drsalke iz časov pred vojno, kajti od tedaj naprej se je v Angliji le redkokdaj pojavil sneg.

BRUSELJ, Belgija, 6. dec. — Vas Melene, ki se nahaja dvajset milj od Namurja je pod snegom in oblegana od izstradanih divjih prašev, ki so napadli že več vasi v okolici.

Potniki na ozkotirni železnici v Ardenskem okraju so bili vsled snežnega zameta prisiljeni ostati na mestu celih dvajset ur.

DUNAJ, Avstrija, 6. decembra. — Poročila iz Beograda kažejo, da sta mraz in sneg pognala iz gozdov velike tolpe volkov, ki so raztrgali že na stotine ovac.

Temperatura v Beogradu znaša 12 stopinj nad ničlo. Vsi vlaki imajo vsled snežnih zametov zamude.

Zdravstveno stanje angleškega pisatelja.

LONDON, Anglija, 6. dec. — Zdravniki so izjavili, da se je zdravstveno stanje slavnega angleškega pisatelja Rudyarda Kiplinga znatno izboljšalo. Kljub temu pa še vedno ni izven nevarnosti.

ga nad puščavo. Zgrajen je v okrogli obliki ter pokrit z libijskimi napismi. Ti napisi so bili izročeni v prevod abeju Chabotu, podpredsedniku Francoskega zavoda. Grobovi petnajstih plemenitav obdajajo grob kraljice.

Tin-Hanana je bila pradedinja Tuareg linije kraljev, kojih vlada je predstavljala matriarhat, to je, da se je podedovalo nasledstvo v ženski črti.

— Francoski vojniki strazi grobišče, katero je proglasila francoska vlada za narodni monument.

REORGANIZACIJA PREMGOV. INDUDSTRIJE

Ekonomske izvedenci zahtevajo, da opustita obe stranki medsebojne pritožbe in da se pečata le z osnovnimi dejstvi. — Vpoštevati je treba splošno javnost. — Posebna agencija naj bi rešila vsa sporna vprašanja. — Proti trošenju v industriji.

Enoinštirideset odličnih ekonomov in inženirjev je imelo v New Yorku zborovanje ter zahtevalo reorganizacijo antracitne premogovne industrije potom prostovoljne uravnave odnosov med delodajalci in pa premogarji. Skupna agencija naj bi vzela vpoštev temeljna ekonomska in tehnična dejstva.

Priporočila, ki predstavljajo prvi kooperativni korak te vrste, kar so jih kdaj storili ekonomski in inženirji, so bila poslana majorju Inglisu, načelniku meznega komiteja antracitnih delodajalcev, ter Johnu Lewisu, predsedniku United Mine Workers.

V tozadevnem pismu se glasi:

— Nepretrgano proizvajanje iz razpošiljanje premoga je postal bistvenega pomena za naše narodno blagostanje. Perijodična prekinjenja te službe ogrožajo dobrobit družbe. To dejstvo jamči utemeljenost tega odprtega pisma, naslovljenega na vas, ki ste v glavnem prizadeti pri vodstvu antracitne industrije.

— Pričani smo, da je odgovornost za neprekinjeno dobavo antracitnega premoga skupna stvar vas, delodajalcev in premogarjev. Vaša nezmožnost, da dosežete soglasje glede spornih točk, znači, da ne znate primerno vpoštevati te skupne odgovornosti in da še niste izumili metode, ki bi vpoštevale javni blagor.

— Prepričani smo, da so zahteve premogarjev ter stališče delodajalcev le simptomi, ne pa vzroki zadnjega, najbolj resnega prekinjenja obratovanja; da tiče temeljni vzroki v bazični ekonomski in tehnični organizaciji vse industrije.

— Prepričani smo, da ne bo noben dogovor zahtoval neprestane produkcije in neprestanega razdeljevanja v bodočnosti, če se bomo ustanovili skupne agencije, ki se ne bo pečala tako z uravnavo pritožb kot s konstruktivnim razmišljanjem temeljnih ekonomskih in tehničnih dejstev, s katerimi edino je mogoče koncem konca določiti vsa vprašanja, tikajoča se mezd, delavnih pogojev delavcev ter dobičkov delodajalcev.

— Opazovanje in izkušnje so nas prepričale, da je mogoče s pomočjo skupnih naporov izboljšati metode produkcije in razdeljevanja ter povišati plače, a v istim času zmanjšati stroške za konsumente. Konstruktivne posledice takega skupnega napora bi bile po našem mnenju dosti bolj važne za vas in za konsumente antracita kot pa enostavna začasno uravnava simptomatičnih pritožb.

DENARNA IZPLACILA V JUGOSLAVIJI, ITALIJI IN ZASEDENEM OZEMLJU

Danes so naše cene sledeče:

JUGOSLAVIJA:

1000 Din. — \$18.80 2000 Din. — \$37.40 5000 Din. — \$93.00

Pri nakazilih, ki znašajo manj kot en tisoč dinarjev računamo posebej 15 centov za poštnino in druge stroške.

Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje "Poštni čekovni urad".

ITALIJA IN ZASEDENO OZEMLJE:

200 lir \$ 9.20 500 lir \$22.00

300 lir \$13.50 1000 lir \$43.00

Pri naročilih, ki znašajo manj kot 200 lir, računamo po 15 centov za poštnino in druge stroške.

Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje Ljubljanska kreditna banka v Trstu.

Za pošiljave, ki presegajo PETTISOČ DINARJEV ali pa DVATISOČ LIR dovoljujemo po mogočnosti še poseben popust.

Vrednost Dinarjem in Liram sedaj ni stalna, menja se večkrat in nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej; računamo po ceni tistega dne, ko nam pride poslani denar v roke.

POŠILJATVE PO BREZJAVNEM PISMU IZVRŠUJEMO V NAJKRAJŠEM ČASU TER RAČUNAMO ZA STROŠKE \$1.—

Denar nam je poslati najbolje po Domestic Postal Money Order ali po New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK

82 Cortlandt Street New York, N. Y.

Telephone: Cortlandt 4687

GLAS NARODA

(SLOVENE DAILY)

Owned and Published by
SLOVENE PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)Frank Sakser, president Louis Benedik, treasurer
Place of business of the corporation and addresses of above officers
52 Cortlandt St., Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"

"Voice of the People"

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

En celo leta velja list za Ameriko	Za New York so celo leto — \$7.00
En leto — \$6.00	Za pol leta — \$3.50
Za pol leta — \$3.00	Za deset let — \$35.00
En leto — \$1.50	Za pol leta — \$0.75

Subscription Yearly \$6.00.

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izkaja vsaki dan izvenredne novice in pravice.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne prištevajo. Denar naj se
blagovoli pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročni
kov, prosimo, da se nam tudi prejeto bivalište naznani, da hitreje
najdemo naslovnika."GLAS NARODA", 52 Cortlandt Street New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2876.

PREPLAVA ROVOV

Omalovaževanje in zapostavljanje stankovskih antracitnih premogov je že proizvedlo dober učinek. Stankovski premogariji so končno pričeli razumeti, da gre v tem slučaju za resnično boj, ne pa za majhno prasko, kot so jim skušali natveziti njih organizacijski uradniki. Premogariji so prišli do spoznanja, da se vojne odločilni boj, ki se mora končati z znano enega ter s porazom ali uničenjem drugega. Premogariji so tudi naenkrat spoznali, da je ogrožen obstoj organizacije premogarjev — in s tem tudi varstvo premogarjev. Vse to se je pričelo ustavljati in upirati vojnemu igračkanku svojih organizacijskih voditeljev.

Prvo znamenje prebujajočega se razumevanja je dospelo iz Shamokina, — iz srea antracitnega premogovnega okraja, — kjer so preživeli ljudje dosedaj v prepričanju, da bo stavka "zelo kmalu" končana. Ta "zelo kmalu" pa nikakor ni hotel priti. Potekal je teden za tednom in mesec za mesecem, dokler si niso premogariji priborili poti do resnice, ki se glasi: stavka bo trajala vsaj zimo ter se bo končala šele tedaj, ko jo bo končal pritisk javnega mnenja ali pa energičen upliv vlade. Niti prvega, niti drugega pa ni mogoče pričakovati, — deloma radi poptljivosti United Mine Workers of America, deloma pa vsled velikega vpliva Mellonove skupine v vladi.

Premogariji v Shamokin okraju skušajo sedaj izvajati konsekvence iz tega svojega spoznanja. Zahtevajo namreč, da se "prekinjenje dela" izpremeni v resnično stavko. Le pomislite: čeprav so antracitni premogariji že pred meseci zapustili rove, še vedno niso na stavki. Le svoje delo so prekinili ali suspendirali. Da bi ne dobili gospodje podjetniki prevelikega udarca, so prekinili z delom le "časovno", da ga "takoj zopet obnovijo kakorhitro bo prišlo do spoznanja med delom in kapitalom". Ta sporazum se mora vendar izvršiti v par dneh. Premogariji so čakali in čakali, čeprav je postajalo upanje na skorajšnjo uravnovalno diference v vsakem dnem manjšje.

Premogariji morejo zmagati v svoji borbi le na ta način, da se res lotijo boja, na katerega jih je pozval premogarski kapital. Sklenili so poklicati na stavko premogarije v poljih mehkega premoga ter pozvati na stavko vzdrževalno moštvo v vseh rovi.

Če se bo zgodilo to, bodo delodajalci in podjetniki takoj pripravljeni pričeti z novimi pogajanjmi, kojih približevalne poskuse so dosedaj trajno zavračali v svoji brezobzirnosti napram splošnemu občinstvu in premogarjem. Le v takem slučaju, vsled energične in hitre akcije bo stavka antracitnih premogarjev kmalu končana.

Predsednik Lewis se obetavlja ter izjavlja, da ni še prišel čas, ko bi bilo treba poklicati na stavko vzdrževalna moštva, ker še vedno upa, da bo mogoče skleniti s delodajalci kompromis. Vsa znamenja, posebno iz zadnjega poskusa guvernerja Pinchota, pa kažejo, da more le prava stavka napraviti konec sedanjemu izprtju ter poslati ljudi nazaj na delo.

Raznoterosti.

Noblove nagrade.

Prihodnje leto podeli komisija za Noblove nagrade po dve nagradi za literaturo, fiziko, kemijo in medicino. O Noblovi nagradi za mir mora še odločiti parlament. Svečana podelitev nagrade za fiziko za leto 1924, ki jo je, kakor znano, dobil 30letni Šved, profesor Siegbahn, bo najbrže dne 10. decembra v Stockholmu.

Popis nepismenih v Združenih državah.

Popis nepismenih v Ameriki se izvrši prihodnje leto potom generalne federacije ženskih klubov. Namen je znižati odstotek nepismenosti pred prihodnjim ljudskim štetjem, ki bo leta 1930. — Popis bo dovršen do novembra prihodnjega leta.

Drugi in dekolitirane Francosinje.

General Sarail, francoski vrhovni poveljnik v Siriji, je priredil nekoč v Suedi velik ples, ki so ga posetile dame francoskih oficirjev zelo dekolitirane. Povabljeni so bili na prireditvi tudi ugledni domačini in med njimi višji duhovnik Deuzov. Ta cerkveni dostojanstvenik, ki uživa pri ljudstvu sloves svetosti, je bil tako začuden,

ko je gledal napol nago "hudicevke", kakor jih je on sam označil, in potem tako ogorčen, da se je drugi dan zaklenil v mošejo in tam ostal tri dni v molitvi in postu, da se pokori za neprostovoljne grehe svojih oči.

Poroka na smrtni postelji.

19letni Elio Goglia v Paviji v Italiji se je zaljubil v vdovo Bernochi, staro kako leto več od njega. Hotela sta se poročiti, ali družina se je ustavila njegovemu namenu z vsjo odločnostjo. Elio je bil obupan, nato pa je pil strup. — Spravili so ga v bolnico, in ko je šlo h koncu, je zahteval poroko. Starši so privolili, ga prenesli domov in nato se je izvršila poroka. Nevesta je stala ob njegovi postelji in mu skrbno stregla. Pogovarjala sta se in menda sklenila, da ne smeta drug brez drugega živeti. Ko so se starši odstranili, je šla ona v drugo sobo in se tam z revolverjem ustrelila v srce. — Obležala je mrtva Umirajoči Elio je slišal strel, zasmejal se je in rekel: — Sedaj rad umrjem, — padel je v agonijo in dve uri potem je bil mladi par na mrtvaškem odhodu.

ZANIMIVI IN KORISTNI PODATKI

(Foreign Language Information Service — Jugoslav Bureau)

FEDERALNE POKOJNINE.

Glasno poročila federalnega je že 3942 vojakov in 3031 vdov pokojnikov komisarija je dne 30. junija 1925 bilo 512.537 oseb. ki dobivajo pokojnino. — 13.002 manj od lani ob istem času. — Mladega fiskalnega leta je federalna Skupni znesek penzij, izplačanih tekom fiskalnega leta 1925, je znašal nekaj čez 217 milijonov dolarjev. Treba je omeniti, da pokojnine, ki jih vlada izplačuje vsled svetovne vojne, niso tukaj zapopadene, kajti teh ne upravlja zvezni pokojninski urad, marveč Veterans' Bureau.

Med vpokojenci, ki so še vedno na listi pokojnikov urada, je 126.566 iz Civilne vojne, 241.193 vdov iz te vojne, 101.702 veteranov iz španske vojne in 18.363 vdov iz iste vojne. Še celo 17 vojakov iz mehiške vojne je in 21 vdov po vojakih v vojni iz leta 1812, ki še dobivajo penzije. Na podlagi raznih vojn z Indijanci

BOŽIČNE ZNAMKE.

Čas takozvanih božičnih znamk (Christmas Seals) je zopet tu in vsako leto je brzokone že videl obliko letošnjih božičnih znamk. — Pod rdečim dvojnimi križcem, ki je uraden znak po vsem svetu za organizirano borbo proti tuberkulozi, sta narisani dve sveči sredi tradicionalnega božičnega zelenja: česmina in omele.

Pred tristo leti je povprečna dolžnost človeštva znašala po 33 let in pol. Bolezni so tedaj divjele v raznih oblikah in strašne kuge so decimirale človeštvo. — Moderna zdravniška znanost je bila tedaj še neznana.

Od tedaj do danes je bilo življenje povprečnega človeka podaljšano za 21 let. Pomislite, kaj to pomenja: 21 let več, da se človek naučije rasti, čudež modernih dni! Sedem let od teh je bilo dodanih človeškemu življenju, kakor je začela ustanova božičnih znamk — pred 18 leti.

Dobro delo, ki ga te božične znamke predstavljajo, obstoji v tem, da se je število smrti radi tuberkuloze znižalo v Združenih državah za 100.000 na leto, kajti umrljivost radi te bolezni je sedaj za polovico manjša kot pred dvajsetimi leti.

POLDRUGI MILIJON POMORSKIH POTNIKOV.

Kakor poroča U. S. Shipping Board, so tekom fiskalnega leta ki se je zaključilo dne 30. junija 1925, ladje, ploveče po visokem morju, pripeljale v luke Združenih držav oziroma odpeljale iz njih vsega skupaj 1.550.000 potnikov. Čez 900.000 teh potnikov se je vozilo v prvem razredu, 316.000 v drugem, in 332.000 v tretjem razredu.

Potniški promet v sami luki New York, vstevši prihajajoče in odhajajoče potnike, je znašal čez 55 odstotkov skupnega prometa v vseh pristaniščih Združenih držav. Število potnikov v tej luki je znašalo namreč 861.000.

Za New Yorkom prihaja Seattle, v katero pristanišče je prišlo oziroma iz katerega pristanišča je odšlo vsega skupaj 272.000 pomorskih potnikov. Boston s skupnim prometom 124.000 potnikov je edina druga luka, preko katere gre čez 100.000 pomorskih potnikov na leto.

Čez 400.000 potnikov (oziroma preko 25 odstotkov skupnega prometa), je potovalo mi Združenih državami in Kanado. Večinskega prometa gre seveda čez Boston in Seattle in predstavlja tudi znaten del potniškega prometa v teh lukah.

Zmanjšanje priseljevanja se zrcali v razmeroma majnem številu potnikov tretjega razreda prihajajočih iz evropskih pristanišč, kakor tudi odhajajočih v ista. — V fiskalnem letu, ki se je zaključilo 30. junija 1924, je znašalo število potnikov tretjega razreda, ki so prišli iz Evrope, čez 280.000, dočim jih je okoli 100.000 odšlo tja. V minulim fiskalnem letu pa je le 143.000 potnikov tretjega razreda prišlo iz Evrope in 142.000 jih je tja odšlo.

NAKAZILA za BOŽIČ in NOVO LETO

v Dinarjih, Dolarjih in Lirah bomo kot vedno vrtili tudi letos pazno in skrbno. Pošiljateljem pa priporočamo, da božična darila čimprej odpošljejo. Za brzo in točno izvršitev nakazil jamčimo.

Zmerne cene.

Zanesljiva postrežba.

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street, New York, N. Y.
NAJSTAREJŠA JUGOSLOV. POTNIŠKA POSLOVNICA

Rokili, natlačite se na "Glas Naroda", največji slovenski dnevnik v Združenih državah.

Peter Zgaga

Kot sem že parkrat omenil, se je vršila v bližini New Yorka jako zanimiva razprava.

Mladi milijonar Ruprecht se je poročil z lepo in mlado mulatko. Ali jo je on vjel v svojo mrežo ali pa ona njega, v svojo, se ne ve. Kratkotomalo, po par letih zakonskega življenja, ki sploh ni bilo življenje, je vložil milijonar tožbo ter izjavil, da ga je ona pred poroko varala, češ, da mu je zatajila svojo črnkavost. Milijonar je mislil, da bo sodišče razveljavilo zakon, pa se je zmotil. Porotniki niso hoteli razveljaviti tega čudnega zakonskega vzroka.

Proces je povzročil po svetni veliko senzacijo.

Del javnega mnenja je bil na strani mladega milijonarja, dosti večji del pa na strani črne zakonske žene.

Pravorek porotnikov je deloma presenetil ameriško javnost, deloma je pa zadostil njenemu pričakovanju.

Najslavnejši ameriški advokat je so izjavili svoje mnenje.

Časopisje je podalo v dolgih člankih svoje komentarje.

Tudi moj prijatelj Ivo, ki ima dvomljivo čast vsako jutro staviti to mojo skromno kolono, je podal v pristni jugoslovaščini svoje ekskluzivno mnenje, ki se glasi: — Znao sam ja, da bu Rajlen-derica vinala taj kes.

Dosti se govori in piše o locarnski pogodbi. V katerikoli list pogleda človek, povsod je Locarno in Locarno.

Kaj pa je pravzaprav locarnska pogodba?

To je pogodba, s katero so se evropske države obvezale, da v bodoče ne bo nobena evropska država kake druge države napadla. Ta pogodba je potemtakem popolna garancija za evropski mir in vsled tega jo je treba z vsem veseljem in z vsem navdušenjem pozdraviti.

Koliko časa bo pogodba veljavna?

Ta pogdba bo pa toliko časa veljavna, dokler ne bo kaka evropska država kake druge evropske države napadla.

Kot vse kaže, se bo to zgodilo v bližnji bodočnosti.

Sedaj menda veste, kaj je pogodba, sklenjena v Locarnu.

To je približno tako kot če Slovence po hudem mačku objlji, da ne bo nikdar več okusil kapljice opojne pijače, ali kot če ženska pravi moškemu: — Do smrti ti bom zvesta.

Moda — to je dandanes odločilna in vseobsegajoča beseda.

Moda! Vse za modo! Vse za obleko!

Neki učeni profesor je te dni zapisal:

— Ženska, pa naj bo revna ali bogata, da vse za obleko. Dosti jih hodi lačnih naokoli samo da bi kupile obleko.

Ne vem če so lačne. Vem le to, da obleke nočejo kupiti. V najhujšem mrazu hodijo revce na pol gole.

V Nemčiji je resigniral Luthrov kabinet. Hindenburg je v skrb, kaj bo storil. Naj stori kar hoče, edinole brzojav iz Doorna ne sme vpoštevati.

Ne samo v Ameriki, povsod je grafit v velikem cvetju. Tudi Rusija ni brez grafta. Toda ruska vlada je sprejela postavko, ki doleča, da je treba vsakega politika obesiti, ako se mu dokaže, da je graftal.

To je najbrž tudi vzrok, da su nekateri ameriški politiki z vsjimi štirimi branijo priznanja sovjetske Rusije.

Kdaj bo konec premogarske stavke? Kdaj je bo konec? Menda spomlad, ko posamezniki ne bodo več premoga potrebovali.

Nekateri priporočajo razna nadomestila za premog.

Tudi "premog", ki ga sedaj prodajajo, je nadomestilo, toda slabo nadomestilo: povsem navaden žoder, namočen v petroleju in črni barvi. Žal, da je črne barve več kot petroleja.

MONARHISTIČNA ZAROTA

NA BAVARSKEM

Na Bavarskem so prišli na sled monarhistični zaroti. Kakor poročajo listi, sta oba vplivna svetovalec prestolonaslednika Ruprechta, njegov kabinetni šef von Soden in bivši poveljnik bavarske državne brambe, general Moehl pred kratkim posetila merodajne uradne kroge ter pri njih poizvedovala, kako bi se zadržali, ako bi v doglednem času prestolonaslednik skušal prevzeti državno oblast. Razmere na Bavarskem se že od zadnjih prejšnjajev v no- vembri l. 1918 znatno konsolidirane, radi česar je po mnenju monarhistov nastala nevarnost, da bi se ljudstvo sprijaznilo z obstoječimi razmerami. Zato bi bilo po pojmovanju monarhistov skrajno čas za hitro delo. Najprej se je enovala pod vojaškim vodstvom generala Moehla organizacija — "Bauernreue" z namenom nuditi oporo enakim obstoječim organizacijam in se jim postaviti na čelo v primernem času. Sedaj pa naj bi prišel čas, da se napravijo nadaljnji koraki in da prevzame kraljevo oblast bivši bavar- ski prestolonaslednik.

Oba agenta bavarskega prestolonaslednika sta prejela odgovore od službenih vodilnih krogov, da po ustavi kljub svojemu morebitnemu monarhističnemu mišljenju obvezani, da branijo državno vlado ter ustavo in da bi moral nameravani monarhistični prevrat smatrati kot poizkus nameravane ga revolucionarnega dejanja. — radi česar bi se ne obotavljali n preči se taki akciji z vsjimi sred- stvi.

O tem pišejo vsi nemški listi. Zanimivo je da namerava po go- tovilih vseh bivši prestolonasled- nik Ruprecht sedaj zahtevati od bavarske države odpravnino za oddobno Wittelbach v znesku de- set milijonov. Poroča se tudi, da se je v nekem pismu z okolice pre- stolonaslednika Ruprechta Hin- denburgu kritikovala prepoved državni brambi, da ne sme v bo- doče več defilirati pred Ruprech- tom ali kakim oficirjem stare ar- made, da pa državni predsednik na to pismo ni odgovoril.

Prvo podatke o nameravanih monarhističnem prevratu na Ba- vaskem je objavila "Frankfur- ter Zeitung". Kakor trdijo berlin- ske vesti, izvirajo ti podatki i krogov bavarske vlade, ki se ga- na ta način zatoka k javnosti, ka- matra kot najbolj primerno sred- stvo za preprečenje prevratnih načrtov bavarskih monarhistov. Nekateri smatrajo da je bila to- carska konferenca neposredni povod za očitnejši nastop Rup- rechta in njegovih svetovalecev. — "Vossische Zeitung" piše, da se je Ruprecht najbrže zbal, da se po- sreči nemški republikli izvesti ve- liko delo miru in obnove, radi če- sar bi hotel že sedaj zasesti bavar- ski prestol, dokler še ni prepoznal. V demokratičnih in socialno de- mokratičnih krogih je odkritje ba- varskih monarhističnih načrtov izzvalo veliko ogorčenje. "Vor- waerts" obtožuje veleizjave nad državno ustavo in državno enot- nostjo Ruprechta Wittelbacha njegovih takozvanih kabinet in vod- telje monarhističnih prevratnih organizacij na Bavarskem. Tudi demokratiški tisk zahteva, naj se uvede proti monarhističnim pre- vratnikom preiskava. Tisk levece pa je zelo ironično sprejel vest, da so zastopniki prestolonaslednika Ruprechta zahtevali od bavarske vlade, naj plača bivši bavarski kraljevi rodbini odpravnino des- etih milijonov, s čemer bi republika sama financirala monarhistične prevratnike.

Kdor ni fašist, mora iz službe.

Fašistovski direktorij v Gorici je na svoji zadnji seji sklenil, da povabi izrednega komisarija dr. Sturnika pri bolniški blagajni, da nemudoma odpusti iz službe vse "soversivne" elemente med na- stavljenim osebjem. Kdor ni fa- šist, se ga mora smatrati za škod- ljivega in sovražnika zavoda. Na- silstvo vsepovsod!

Nesreča v zraku.

V Lago Maggiore v Gornji Ita- liji je stmozglavilo veliko letalo vsled napake pri krmlu. Aeroplan je bil doleten za progo Brindisi - Canigrad. Od šestih mož posadke je bil major ubit, ostali pa ranje- ni. S tem aeroplanom je napravil pred kratkim Mussolini s hčerko polet nad jezerom.

SIGNALI NEMŠKE MORNARICE

RICE

Začetkom vojne je več nemških križark obstreljevalo baltičsko o- balo ob Rusiji. Nemška križarka Magdeburg, ki je križarila pred otokom Odensholm je izgubila o- rijentacijo in udarila ob skalo. Na kraj nesreče je takoj s polno paro priplula ruska flotilja in je pričela obstreljevati križarko. V tem neenakem boju je Magdeburg podlegla; posadka pa se je vdala. Popreje pa so Nemci uničili vse stroje in topove, predvsem pa raz- ne dokumente in knjižice s signa- li nemške mornarice. Predno je posadka zapustila krov, so Rusi opazili, da je skočil v morske va- love neki častnik in bliskoma iz- ginil v globini. Slučaj je vzbudil pozornost. Vrhovno povelstvo ru- ke mornarice je odredilo, da se točno preišče morsko dno na me- tu, kjer je skočil častnik v morje. Potapljači so šli na delo in res je bil njihov trud kronan z uspe- hom. Po več tednih so našli trup- lo častnika, ki je imel pri sebi do- kumente s signali nemške vojne mornarice. Truplo častnika je bi- lo obteženo s svinecem. Rusom je uspelo razrešiti signale nemške mornarice in tako razkriti njene nakane in skrivnosti. En zvezek skrivnostnih znakov so Rusi iz- očili Angležem, ki so lahko sedaj tolačili tudi nemške radio de- peše.

To je igralo odločilno vlogo v bitki pri Skageraku. Neposredno pred bitko samo so Angleži izvede- li za načrte nemškega mornariške- ga vodstva. Tako se je primerilo, da Nemci niso presenetili Angle- žev, pač pa se je zgodilo obratno. Angleži so napadli Nemce, predno so se le-ti zavedli. Tako poroča moskovska "Pravda".

PONESREČENA KNEGINJA

V Velikem Varadinu na Sedmo- graškem se je pred par dnevi pri- petila nesreča, ki je imela za po- sledico smrt 23letne kneginje Ghikove, potomke romunske ple- menitaške rodbine.

Mlada dama je bila žena kneza Jurija Ghike, ki je bil svoj čas trdni pobočnik romunskega kra- lja. Kneginja je v kopalnici svoje palače snajla z benečim rokavi- ce. Nesreča je hotela, da je prišla kneginja z rokavicami preblizu sveče. Benečin se je vnel in knegi- nja je bila takoj v ognju. Ghiko- va je bežala v druge sobe in kli- zala na pomoč. V svojem strahu pa se je kneginja prijelja za gla- vo, vsled česar so se ji takoj vneli lasje. Knez je imel prisotnost du- ha in je vrgel na ženo preprogo. Posrečilo se mu je, da je kmalu udušil ogenj.

Hitro so bili poklicani zdravni- ki, ki so ugotovili, da je dobila kneginja hude oklepine. Vsi so mislili, da bo okrevala. Naenkrat pa se je vsled strahu pojavila pri mladi dami srčna hiba, ki ji je kmalu nato podlegla.

Strašna rodbinska drama.

V Ksmarku na Slovaškem je prišel pred kratkim nekaj bogati kmet Pavel Rohacs vinjen domov. Zopet je prišlo z družino do prepri- pa, ki je bil že več let na dnevnem redu, ker je hišni gospodar samo popival in zapravljaj denar. Kmet je zopet pretil svojem s sekro in je hotel z njo ulariti ženo. — Prihital pa je njen brat, katerega je zadel udarec v tilnik, tako da je bil mož na mestu mrtve. Vmes je posegla stara mati, ki je hote- la pomiriti sina, pa je sekira za- delala tudi njo. Potem je Rohacs ubil še svojo ženo in 19letnega fant. Nato je šel in se obesil.

KORZARJI.

(Nadaljevanje.)

— Vi ste torej poprej, gospod moj, — nadaljuje sedaj zopet s počasnim, dostojanstvenim glasom in točno izgovarja vsako besedo, — vi ste torej poprej imeli na krovu vse to bogastvo, pa se kljub temu niste pomišljali niti trenutka, da se udeležite tako grozne in neenake bitke, dasiravno bi se ji bili prav lahko in brez sramote izognili, če bi vas bilo volja? Pri moji veri, to je pa zares junaško! Obnašali ste se prav vzorno! — Kajti zares preveč ste tvegali pri tej igri! Da so nas premagali in ujeli, bi bili izgubili i svobodo i premoženje, oboje naenkrat. In morda imate povrh vsega tega doma v Saint Malo ženo in deč, ki čaka na vas in ki že računa z vsem tem bogastvom, ki ga prinašate? ...

— Premagali? Ujeli? — odgovori Tomaž in se naenkrat zasmeje iz polnega grla. — Ho, ho, gospod admiral, kaj mi pa to pripovedujete? O takšnih rečeh se nisem nikdar slisal govoriti, in tudi moje moštvo ne, vseh teh pet let, kar preganjamo kraljeve sovražnike po raznih morjih. ... Kar se pa moje dece tiče, nimam prav nobene. In kar se tiče žene, imam eno pred Bogom, pa ne doma v Saint Malo, marveč tam na ladji. Sedaj spi, kajti prej se je krepko udeleževala bitke. ...

Stari admiral se kar vzpne v svoji nosilnici in ostrmi: — Kaj, vaša žena je pri vas na krovu? Sovražnika ste napadli, ko je bila ona pri vas?

— I, kako da ne? — odgovori Tomaž, — pa še svojo najlepšo brokatno haljo je oblekla, da prav izrazi svoje zaničevanje tem holandskim podganam.

Gospod de Gabaret pade nazaj v svojo nosilnico:

— Gospod, — še reče, — kralj bo to izvedel, bogami, izvedel. ...

7

Ko so pasirali veliko ograjo, zavoz karosa po drobnem pesku pod veličasten drevored. Tomaž pogleda skozi okno karose in zagleda povsodi naokrog košata visoka drevesa, ki dajejo parku zunanost aume. Sredi križpota kaže velik mramorni vodnjak svojo umetnost in kaskada pada šumeč in pluskajoč v tolmun, po katerem plavajo kosi ledu. Velik sijaj prevladuje na tem kraju, strog in vendar ljubezniv. Kakor so Tomaža dolga leta hudih bojev po morju in v tujini utrčila, vendar čuti, kako vpliva vse to čudovito pomirjevalno nanj. ...

Sedaj molči, ker ne ve, kaj bi rekel, ali ker si tudi ne upa ziniti. Molče gleda na vse te veje, pokrite s slano, na zeleni bršljan in na otmine mramorne sohe, postavljene tu pa tam po parku.

Poleg Tomaža sedi v karosi gospod de Gabaret, zapovednik eskadre. Ta sedaj zopet povzame razgovor, ki sta ga prekinila, ko je karosa stavila na glavno vozno pot skozi park.

— Gospod, — pravi z ono izredno uljudnostjo, ki se je vedno poslužuje v razgovoru s Tomažem — prvič ste sedaj tu. Zato si iskreno čestitam, da je baš meni dodeljena čast, da vam služim za vodnika. Sedaj smo v Saint Germainu, in takoj boste zagledali tudi grad in njega teraso, ki jo po soglasni sodbi vseh, ki so jo videli, pravo čudo. V tem krasnem gradu je bil rojen kralj dne 3. septembra 1678., bo trideset let tega. Še se tega spominjam, kakor da je bilo danes, dasi sem bil takrat prvi zelenec. ... O, gospod, današnja doba se pač ne more primerjati s takratno. ... Oglejte si ta grad, kako se pojavlja med lipami, oglejte si teraso, prti kateri se vozimo, in povejte, če je še kje na svetu kaj sličnega, kar bi se moglo meriti s tem. Sedaj pa, gospod moj, vam zaupam prav tiho nekaj posebnega: Njegovo veličanstvo ne ljubi tega sijajnega kraja Saint Germaina. ... Raje ima močvirno in nerodovito nišino, ki se imenuje Versailles, in

kateri na ljubo bo Saint-Germain prej ali slej zapuščen.

Ta trenutek karosa ostro krene okoli ogla espalade in se ustavi. Zapovednik eskadre pa izstopi in se pri tem z edino roko opira na Tomaža, ki tudi takoj nato postavi svojo nogo na pečena tla.

— Dospeli smo torej, gospod moj, — pravi gospod de Gabaret in odpravi vozniaka. — Tu sem pride to uro kralj, in mene je dodelata čast, da vas predstavim njegovemu veličanstvu, kakor mi je blagovolil zapovedati. Ne bo več dolgo trajalo, kajti le še malo je do določene ure. Na svetu ni človeka večje točnosti, kakor je naš kralj. Od daleč sva že videla, kako hitro njegovo spremstvo. Med tem pa se ne pustite motiti, ampak svobodno ogledujte to krasoto. ...

Z višine terase zares obvlada pogled vso prostrano ravan, ki nudi res najlepši pogled, kar si ga moreš misliti. Široka reka se vije v srebrnih vijugah, in Tomaž izve od gospoda de Gabareta, da je to reka Seine, ki noči obidre Pariza.

Naenkrat začuti Tomaž, kako mu odlete vse misli iz glave, kakor trop splašanih galeb, kadar poči strel z ladje. Gospod de Gabaret ga je živahno zgrabil za rame in mu rekel vsemogočno besedo: — Kralj!

Nehote sname Tomaž svoj klobuk. Zapovednik eskadre je že razgovor. Sijajen, toda nagel izpred se bliza iz gradu. Rdeči plašč z vezanimi zlatimi križci se blešketajo, zlato v našivih in vezjenah blešči. Tomaž gleda kakor zamaknjen odprtih ust in izbuljenih oči, in zdi se mu, kakor da je solnce predrla sive oblake in posijalo po vsem grajskem parku.

Ves sprevod je sedaj dospel do terase. Tomaž že razločuje poedinne obraze. Med dvorniki, ki stopajo naprej, razloči postavko, ki je večja, sijajnejša in veličastnejša, ko drugi. Tomaž strepta, ko spozna vzvišene poteze, prodorno oko in ponosni nos. To je kralj, čisto takšen, kakor ga vidiš na zlatnikih in na slikah.

Na šest korakov razdalje od kralja, izbere gospod de Gabaret pravi trenutek in se prikloni. — Tomaž, ki se je bil vežbal tudi v tem, stori enako. Toliko prisotnosti duha nja je še ostalo, da se je spomnil, da mora v vsem natančno posnemati vsako kretnjo gospoda admirala, če se noče pregrešiti proti etiketi. Kralj pa položi zelo vpludno roko na klobuk in pozdrav ter se ustavi.

Vse drugo je ostalo Tomažu v spominu, kakor oddaljene, neresnične sanje, ki se jih spominja si eer zmedeno, toda živo. ... Gospod de Gabaret naslovi na kralja svoj pozdrav. Ko pa kralj odgovarja, je razumel Tomaž vsak zlog, kakor da se mu je sluh nepričakovano povrnil, in vsaka beseda kraljevega odgovora se mu je urezala v spomin za ves čas življenja. Kralj je namreč rekel:

— Vedno me veseli, da vidim hrabrega plemiča, ki je tako plemenito branil čast mojega orožja in slavo francoskega imena proti vsem mojim sovražnikom.

Nekaj časa na to kralj nadaljuje:

— Torej to je oni korzarski junak, o katerem ste mi pripovedovali? — Zares, junaško izgleda. Pa je to vse tudi resnično, kar ste mi pripovedovali o čudežnih junaštvih, ki jih je izvršil? Ni li vaša skromnost nanj zvalila nekaj junaštev, ki bi se morala po pravici pripisovati pravzaprav vam?

To pot je Tomaž razumel besede zapovednika eskadre: — Pri našem križancem Izviličarju, nikakor, veličanstvo! Rad prispežem na vse to! Kapitan lahke in slabotne fregate, je ta gospod tukaj napadel tri velike holandske linijske ladje. Dve sta pred njim pobegnili, tretjo je pa zavezal in zažgal. Nato je svojo lastno fregato spravil zopet nekoliko v red, saj je bila, kakor mi me vaše veličanstvo verjeti, precej zdelana; in se je potem brez oklevanja vrnil

v največji bojni metez, da nam pomaže in da nas reši, gospoda de Harteloire in mene. Strela me naj ubije, če ni vsaka beseda tako resnična, kakor jo povem.

— Ne dvomim o vaši resničnosti, — odgovori kralj. — Zelo me je pa veselilo, da ste mi ves dogodek še enkrat opisali.

In pogleda Tomaža. Ognjevitost tega vladarskega pogleda stori, da klečejo Tomažu kolena in da mu vsa kri zapolje k srcu.

— Gospod, — nadaljuje kralj in je takrat obrnjen k Tomažu, — gospod, vem, da ste premožni in da vas ni vodil pohlep po nagradi. Želim vam pa izkazati vse spoštovanje, ki ga gojim do vas. Povejte mi, gospod, ali ste do danes plemeniti?

Zaman se trudi Tomaž, da odgovori. Besede mu zastajajo v grlu. Le z glavo zmaje in pri tem pozdravi nemo, kakor je videl delati gospoda Gabareta vsakokrat, kadar je odgovarjal na kraljeva vprašanja.

— Torej ste plemič od tega trenutka dalje, — pravi kralj.

— In pomigne enemu svojih gospodov, ki stoje za njim. Ta stopi naprej, se prikloni skoraj do tal in nudi kralju pergamentni zvitek, ki ga kralj vzame in lastnoročno nudi Tomažu.

— Na koleno! — zašepeta gospod de Gabaret Tomažu še pravčasno, in Tomaž v svoji vedno rastoči zmedenosti poklekne na obe kolena namesto na eno samo.

— S tem vam izročam plemiško pismo, — pravi kralj, — in vas imenujem za svojega kapitana, da ne boste v bodoče imeli drugega gospodarja razen mene. Vse drugo prepustim vam. Zavedajte se, da je odvisno edinole od vas samih, da se ne ustavite na tako lepi poti k slavi, kajti naša marina zelo potrebuje dobrih zapovednikov eskadre, kakor je bil gospod de Gabaret do včeraj in potrebuje tudi dobrih generalnih lajtnantov, kakor je ta gospod odslej. ...

Gospod de Gabaret se umakne za dva koraka, da se more prikloniti še nižje kot doslej. In ko izvrši ta svoj poklon, zašepeta Tomažu:

— Zahvalite se! Zahvalite se kralju!

Tomaž obupno išče po vseh predalčkih svojih možganov za poklonom, ki naj bi izrazil vse njegovo veselje, njegov ponos in breznegno hvaležnost, ki polni njegovo srce. Toda ne najde primerne besede. Ker pa hoče kljub temu govoriti in izraziti svoje občutke, ki ga hočejo skoraj raznesti, se odkaslija dvakrat zapored in potem izreče, ne, skoraj zavpije iz polnega grla spominna vredne besede:

— Veličanstvo, no, ta je pa res dobra!

(Dalje prihodnjič.)

KROKODIL IN PES

Na otoku Madagaskarju se po di polno krokodilov, na otoku pa je tudi zelo mnogo psov. Krokodil smatra pasje meso za posebno dobro hrano. Psi so zvit in kadar hoče kak pes preplavati reko ter priti na drug breg, začne lajati na svo moč, tako da privabi k sebi tam okoli krokoča krokodile. Ko ga krokodil gledajo in hlastno segajo po njem, zbeži pes kar se da ob bregu dalje in potem drugod hitro splava čez reko. Krokodil svoje žrtve navadno ne požre takoj, ampak jo odnese v varno zavetje in tam počaka, da prične meso nekoliko dišati, potem pa hlastno požre, kar je ujel. Domačini to lastnost krokodilov dobro poznajo. Te dni je imel neki domačin nesrečo, da ga je pograbil krokodil. Napravil se je čisto mrtvega in krokodil ga je odločil na svojem navadnem mestu ter ga potem hodil duhat, če je že "dober", da ga požre. Pripetilo pa se je, da je čez tisto duplino, kjer je ležal domačin, šla čreda goveje živine. Tla so se vdrla in eni živali noge so segle skozi. Krokodil je zbežal domačin pa se je odprjel govejih nog in nato srečno splezal skozi luknjo med goved. Krokodil je hodil potem zaman duhat v duplino.

ZNANA AMERIŠKA PISATELJICA

Slika nam predloča Miss Fannie Brice, znano ameriško pisateljico, ki je pred kratkim z eno samo povestjo zaslužila petdeset tisoč dolarjev.

Modra jama na otoku Capri.

V zadnje mešast je časopisje mnogo poročalo o iznajdbi nemškega učenjaka dr. Hartmanna. Ta je sestavil fotografični aparat, ki omogoča posnetke pod morsko globino. S tem aparatom se je dr. Hartmann napolnil v Capri, blizu Napoli, da preišče tamonjvo svetovnoznano jamo, imenovano modro jama, ki slovi radi izrednih barvnih refleksov. S pomočjo takega aparata je uspešno nemškemu učenjaku, da dožene marsikaj kar je bilo doslej sporno. Navedene refleksne barve so posledica svetlobnih žarkov, ki prihajajo v jamo po podmorski poti. Svetlobni žarki ne morejo v jamo direktno, temveč skozi odprtino pod morjem se solnčni žarki filtrirajo in povzročajo nato v jami sami slovite srebromodre barvne refleks, ki spadajo k največjim čudom sveta. O tej podmorski odprtini, skozi katero uhaja solnčna svetloba v jamo in povzroča srebromodre čare, so nekateri učenjaki trdili, da je bila umetnim potom izklesana. Dr. Hartmann pa je ugotovil, da temu ni tako in da je odprtina nastala na čisto naroden način. Pač pa je mogoče, da je človeška roka izklesala tisto odprtino, skozi katero plovejo v jamo čolni s tuji in učenjaki, ki pregledujejo in občudujejo jamo in njene modre krasote. Ta vhod je zelo tesen in mri v globino le nekaj čevljev. Jama odseva navedeno bajno svetlobo samo na mestih, kjer uhaja solnčna svetloba po podmorski odprtini. Sicer je jama temna. Skoro zanesljivo se da trditi, da Rimljani niso poznali in niso vedeli za bajno razsvetljavo v jami in je tiste čase bila temna. Otok Capri, kakor se da sklepati iz številnih geoloških znakov, je tedaj namreč štel iz morske gladine najmanj 16 čevljev višje kot dandanes. — Rimljani so pa na ta način pluli v jami skozi danes podmorsko gladino ležečo odprtino! Odprtina meri 40 — 50 čevljev. Bela solnčna svetloba je za časa Rimljanov uhajala v jamo neovirano, medtem ko mora danes po podvodni poti. Danes se nehoti solnčni žarki, predno dospo v jamo, filtrirati. Voda absorbira vse žarke razen modrih. Rimljani očitno torej niso mogli poznati modre jame na Capri, ker tedaj še ni bila modra in ni eksistirala.

Proti dr. Hartmannu so prvotno tamonjši "marinai", to je ribiči, ki prepeljavajo turiste v jamo, vzdignili velik hrup, češ, da hoče dokazati, da je jama plod umetne konstrukcije. Ribiči so se zbal, da bi vsled tega tuji lahko izostajali. Ko pa jim je dr. Hartmann dopovedal, da gre le za znanstvena raziskavanja, ki bodo še bolj dvignila ugled in sloves jame, so ribiči odnehali od bojkota.

Dr. Hartmannovo razlago potrjujejo zelo nazorno njegovi fotografični posnetki pod vodo. — V jami sami se nahajajo veliki sledovi rimskih kiparjev. Radi tega je razumljivo, ako so neki učenjaki trdili, da so Rimljani izdolbili danes pod morsko gladino ležečo odprtino. Zada v jami se nahaja grob, odkoder vodi stopnišča do morske gladine. S tega odra vodi 500 čevljev daleč hodnik, ki ga je očitno izklesala človeška roka. Arheologi so mnenja, da je bil ta hodnik najbrž v zvezi s tajnim izhodom iz vile

GOSPA ALI GOSPODIČNA

Na ženskem kongresu v Helsingforsu je bila zavržena beseda "gospodična". Izrekla se je zahteva, da se imajo vse žene nazivati "gospa". Zakaj dva izraza? Eden za poročeno ženo, in drugi za ono, ki nima moža? Moški poročeni ali ne, mladi ali stari, niso nič drugega nego "gospodje". Ženska zahteva po naslovu "gospa", je vedno silnejša. Borila pa se je za ta naslov že od leta 1868 Klemenca Royer, zahtevajoča, da se jo naziva gospa, in javno je razglasila, da bo odgovarjala samo na tista pisma, ki jo bodo nazivala "gospa"; izraz "gospodična" odbija. Že skoro 50 let se zahteva na ženskih kongresih več ali manj burno odprava besede "gospodična". Jane Misme je nedavno zavrгла naslov "gospodične" za neporočene matere. Gotovo je, da bi ena označba za poročeno in neporočeno žensko v mnogih slučajih preprečila marsikatero nevednost, toda na naslov gospodične so ponosne povsod številne življenja polne mladenice in zlasti je priljubljeno to nazivanje pri gledaliških "zvezdah", po vsem svetu. Torej, kako ustreči? Posredovalni predlog: Kaj pa, ako bi se nazivale neporočene ženske do svojega 40 leta z "gospodično", po tej dobi pa z "gospo". Ali bi bilo tako prav, seveda ako bodo hotele ob 40. letu priznati svojo starost!

"AVSTRIJSKI CESAR"

Te dni je priredila povodom 13. rojstnega dne najstarejšega sina zadnjega avstrijskega cesarja Karla, Otona, avstrijska monarhična stranka, ki se imenuje — "cesarju zvesta ljudska stranka" svečanost, ki je izzvenela v demonstracijo za monarhijo.

V dvorani je bil na odru postavljen kip mladega Otona, ozaljšan s črno-rumenimi trakovi. Nastopilo je več govornikov med njimi grof Salm in polkovnik Wolf, ki je med drugim izrekel te-le značilne besede:

— Za nas je Oton cesar. Izšli bomo tudi, za čemer stremimo. — Dne 20. t. m. vstopi cesar Oton v 14. leto in postane torej mladenič. Odobravati moramo, da se znebi materinega krila in da pride na Angleško, kjer se bo nadalje izobrazil. Tam bo bistril svojega duha in si izbral duševno orožje, ki ga potrebuje za svojo težavno službo. Narodne države morajo popustiti, da pridemo do kompromisa. Naši nasprotniki bodo dobili pred nami respekt, ko vkoraka cesar Oton zopet na Dunaj. — Tak duh preveva še danes avstrijske monarhiste.

Slovensko - Amerikanski Koledar za leto 1926.

je gotov in smo ga razposlali vsem, ki so ga do zdaj naročili.

Letos je zelo zanimiv in bo vsak zadovoljen.

Cena mu je 50c.

Kdor ga želi imeti naj pošlje znamke ali pa money order.

"GLAS NARODA" 82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Pozor rojaki!

V zalogi imamo

SVETO PISMO

(stare in nove zaveze)

Knjiga je krasno trdo vezana ter stane \$3.00.

Slovenic Publishing Company

82 Cortlandt Street

New York, N. Y.

Slovensko Amerikanski Koledar

za leto 1926

ima sledečo vsebino:

Pesem

Koledarski del.

Poglarje o praznikih, letnih časih in mrkih.

Premogovna industrija v Ameriki.

Detektivska zgodba.

Svetovna mesta.

Dirji konji v Montani.

Tužniška čuda preteklosti.

Gumij — novo zlato svetovne finance.

Strašna bolezen — rak.

Doživljaji lačnega v New Yorku.

Tam za brezami.

Sibirskie slike.

Abdel Krim.

Dogodek na ladji.

Angleški državnik Lord Curzon.

Pleme in pol na Norfolk otoku.

Strup v kriminalistiki.

Izgubljeni kontinent.

Življenje v morskih globočinah.

Prodiranje v polarno ozemlje.

Amudsen o svojem polarnem poletu.

Hjalmar Branting.

Kitajska.

Sunjatsen.

Koliko se popije na svetu.

Ustroj telesa in značaj.

Načrt novega koledarja.

Pavel Hindenburg.

Smrt Roberta La Folletta.

Doživljaji v džunglji.

Vpliv nikotina.

Židovska univerza.

Uporaba nekaterih zdravilnih rastlin.

Vpliv podnebja na duševne bolezni.

Raznoterosti.

Smešnice.

KOLEDAR KRASI OBILO RAZNIH SLIK.

Cena 50c

Naročite ga takoj, ker smo ga tiskali le omejeno število.

"GLAS NARODA" 82 CORTLANDT STREET NEW YORK CITY

GOSPODAR PLAVŽEV.

Francoski spisal Georges Ohnet.

Za "Glas Naroda" priredil G. P.

34

(Nadaljevanje.)

Sama z možem, je tudi najbolj divja in nebrzdana prisiljena poslužiti se razuma in moči, ki je zelo zaljubljen in ne popolnoma za-bit, lahko pretvori na čudovit način nazore ženske. In pozneje, če pride otrok, je celi položaj naskrat popolnoma izpremenjen. Tigrinja se izpremeni v najbolj nežno in potrpežljivo ovčico.

Ti razmisleki so pomirili baronico. Razvedenja pa tudi ni bila ženska, ki bi se dolgo časa pečala z isto mislijo in potem ko je celi dan resno in temeljito razmišljala, se je tekem čezga naslednjega tedna udala svoji običajni brezskrbnosti.

Medtem pa se je vrnil gospod Derblay s svojega potovanja ter prinesel s seboj zaročni prstan, krasen, temnordeč rubin, obdan od demantov. Globoko ginjen je prosil Filip gospodično de Beaulieu, da ga ji sme nataknuti na prst.

Claire se je komaj ozrla na naravnost knežji dar ter ponudila gospodu Derblay s ponosno brezbriznostjo ter brez besedice zahvale, svojo belo roko. Ta prstan, simbol zaroke, je sovražila in že naslednjega dne je zapazil Filip, da ga ni več nosila. Tako preplašen pa je bil od njenega obnašanja, da ji ni mogel ničesar reči. In svoji oči je nameril s tako prepričevalno zgovornostjo na roko Claire, da je izjavila mlada deklica: — Oprostite mi, jaz nikdar ne nosim prstanov.

Te behele so zopet pomirile gospodarja plavžev. Misli je, da toči v tem obnašanju odpor Claire proti vsemu, kar je prišlo iz njegovih rok.

Seveda si je bil popolnoma na jasnem glede občutkov mlade deklice in vedel je, da se je njegovo snubitev sprejelo le iz kljubovanja proti usodi. Navdajala pa ga je tako velika strast ter najbolj udana ljubezen, da je bil prepričan, da bo mogel pridobiti zase to zbegano sree. Ali more ostati kaka ženska za trajno neobčutljiva namram tako zvesto udani, nežni ljubezni?

Gospodična de Beaulieu, varana v vseh svojih upanjih, se je umaknila vase. Ali pa je mogoče, da človek z dvajsetimi leti za vedno zapre svoje sree? Ali more ostati v svetlo mladosti mrazel in nedostojen, gluh napram vsem mikavnostim življenja, slep napram vsakemu žarku upanja? Ali je to res mogoče?

Filip, v svoji brezmejni ljubezni do Claire, ni dvomil, da se mu bo posrečilo pridobiti si njeno ljubezen. Tudi če se je mlada deklica zaverovela v misel, da je njeno sree mrtvo, je bilo najbrž le uspano ter se bo polagoma zopet oživilo ter pričelo utripati v sreči in veselju do življenja. In za koga drugega kot pač za njega, ki jo je predmetil iz te letargije? Če reši to izgubljeno dušo, ali ne bo imel najsveteljih pravic, da jo lastuje? In Claire, ko bo zopet vrnila življenju, bo spoznala razloček med ljubeznijo, katero je izgubila ter ono, katero je pridobila. Ali ne bo nagradila Filipa s celim življenjem, polnim sreče, za to odrešenje?

Tako je mislil Filip tekom dolgih ur tihega razmišljanja. Že več let prišljen posvečati vseh svoj čas in vso svojo pozornost težavnim poslom, je imel le malo časa priti v družbo ter je bil ženskam nasproti v splošnem bojazljiv. Pred gospodično de Beaulieu pa je bil naravnost očaran ter se ji ni nikdar mogel približati brez silnega utrujanja sree.

Tej hladni in resni Claire je bilo treba nameriti nanj svoje oči in takoj je izgubil vsako zavest. Le par komaj razumljivih fraz je mogel izpregovoriti in pogosto se je ves obupan vpraševal, zakaj ne more razkriti mladi deklici svojega sreea ter ji razodeti vse tajne zaklade, katere je vsebovala.

Tekom prvih dni v novembru je nastopil mraz in vsled tega ni bilo več mogoče zabavati se v gručah na terasi. Gosti gradu so se zbirali vsled tega v velikem salonu.

V tem ožjem krogu je našel Filip bolj pogosto priložnost, da se pokaže v najbolj ugodni luči, ne morda, da je govoril o svoji ljubezni, kajti kadarkoli se je tikala stvar njega samega, je molkal kot grob, temveč kadar se je izrazil glede splošnih vprašanj, pri katerih je mogel, podpiran od barona in Octave, razodeti pravilnost svojih nazorov ter temeljitost svojega znanja. Markiza pa ga je poslušala le na pol in Claire je bila zaposlena s svojim vozeženem, ne da bi dvignila oči. Skozi olpita vrata biljardne sobe je bilo slišati veselo in neprisiljeno smejanje Suzane in markiza, ki sta se zabavala z igro. Ta dva sta bila edina, ki sta prinesla nekaj luči v sicer turobno sliko. Od prvega dne naprej sta se združila k skupni zabavi ter se radovala kot dva otroka.

Globoko ogorčena, ker so se njene pretke spletke izjavile, se je vrnila Athenais s svojim očetom in vojvodo v Pariz. Gospod Moulinet je napravil še poslovnih obisk v Beaulieu ter je bil skrajno prijazno sprejet od markize. Na prošnjo Claire se je osvetlilo drugače temno lice markize in sprejela je prejšnjega trgovskega sodnika z vso obzirnostjo, ki gre tisti ljubljeneča nečaka.

S tem je prevzela mati njeno ulogo v komediji, katero je vpri-zorila njena željena hčerka.

Moulinet, njegova hčerka in vojvoda naj bi popolnoma vrjeli v izjavo, kbi je bila javno podana v Beaulieu ter zavrnili vsako misel, da je Claire zaljen del. Vojvoda je bil skrajno presenečen, ko se je naenkrat znašel nedolžen, potem ko se je čutil globoko dolžnim Athenais je na tihem občudovala duševno moč svoje rivalke in ker je doživela mesto pričakovane zmage poraz, je pričela vnovič razmišljati o osveti.

Njena poroka, katero je hotela vpriporiti z velikim pompom v grajski kapeli v Varenne, naj bi se vršila po daljšem razmisleku v Parizu. Vedela je, da bi ne prišlo od njenega očeta povabljen mešanstvo, v provinco in da bi tudi izostale velike družine dežele, katere je povabil vojvoda. Bala se je blamaže, kateri se ni hotela na noben način izpostaviti. Trdno pa je sklenila, da se bo vrnila v Varenne ob priliki poročnih cerimonij "dobre Claire" — kot jo je vedno imenovala.

Odpotovanje rivalke je pomenjalo za Claire veliko olajšanje in zdelo se ji je kot da je postal zrak krog nje vsled tega čistjši. Njeno lepo lice se je osvetlilo in postala je naravnost razigrana.

Filip je izkoristil ta solnčni žarek dobre volje ter napotil markizo, da si je ogledala bodoče stanovanje svoje hčerke.

Njegov predlog je bil sprejet z veseljem in takoj naslednjega dne se je napotila družina Beaulieu v Pont-Avenese.

Prvi utis, katerega je dobila gospodična de Beaulieu, je bil ugoden. Veliko dvorišče s svojimi lipami, grad s svojim vencem sadnega drevja, — vse to je neizmerno ugajalo Claire. Park s svojimi dolgimi, mračnimi alejami ji je obljubljal mir in slovesna tišina velikih dvoran je v polni meri soglašala z duševnim razpoloženjem deklice.

(Dalje prihodnj.)

PRINC V AEROPLANU

Ne samo angleški, pač pa tudi španski prestolonaslednik rad potuje in sicer v aeroplanu. Slika nam ga (na desni) prikazuje, ko se po končani vojni pogovarja z vojvodo Zaragozo.

Pismo iz Prage.

5. novembra.

Naš državni praznik 28. oktobra je bil proslavljen letos enako dostojno kakor druga leta. Pokazalo se je in pri prazni se je čutilo pri udeležbi ljudstva da je to resnično naš narodni praznik. — Poleg oficijelnih praznov se je vršila ta dan tudi slavnost odkritja pominske plošče ministru dr. R. Šimu na domu kjer je živel in padel, ko ga je zadel smrtni strel. Ploščo so poklonili narod, demokratični nameščenci. Istega dne je slavil svoje 25-letno trajanje čuškoslovaški narod. Na jubilejni skupščini te naše vsenarodne institucije se je s poudarkom naglašalo njeno obsežno delovanje katero je vršila čestokrat ob najtežjih razmerah. Govorniške izjave so pričale, kako važen in nepogrešljiv je narodni svet za naše narodno življenje in izrazili so se upi, da bo tudi v bodoče v polni meri zadoščal svoji nalogi. Njegov pomen je ocenil tudi prezident republike v svojem odgovoru na udanostno izjavo narodnega sveta, katero mu je izročil predsednik poslanec Prokepek. — Z jubilejne skupščine je bil izdan na javnost okle, v katerem se predločuje potreba, da bi se dokončalo naše osvobodjenje v obmejnih krajih in priporočila se političnim strankam, da bi zlasti v dneh volilne borbe ne pozabljale višjih skupnih ciljev in bi ne bile med seboj bojevitelje in strože nego do narodnih nasprotnikov, ki stremijo po poškodovanju in celo po poginuu naše države.

Volilni boj je v polnem teku. Kandidatne listine vseh strank so bile že objavljene in, kakor se je ugotovilo na prvi seji osrednje volilne komisije v notranjem ministertvu, kandidira vsega skupaj v republiki 31 strank vseh narodnosti. Po veliki večini so to male stranke ki nimajo upanja na pridobitev mandata. — Število strank, s katerimi je treba računati, je zelo veliko, ker je v večini volilnih okrajev povprečno postavljenih 15 kandidatnih listin. Zlasti zanimivo bo število razmerje socialdemokratske in komunistične stranke. Ti dve stranki gresta privrati razdeljeni v parlamentarne volitve. Proti enotni socialno demokratični stranki se je razcepila na dve skupini: soc. demokratično ki je imela sedaj 52 mandatov, in komunistično s 27 mandati. To razmerje se po volitvi izpremeni, negotovo pa je, katera izmed obeh strank bo močnejša.

V glavnem proti narodni demokratični stranki je naperjena akcija dr. Stranskega ml., organizirana s stranko "narodnega dela", ki stopa v volilni boj z nekaterimi bivšimi realisti. Posebno v tisku nastopa zelo hrupno, toda najbrž ne bo imela uspeha, kajti ni verjetno, da bi mogla doseči volilno število v Pragi ali v Brnu, kateri mesti edini sta merodajni. Precejšnjo pozornost vzbujata tudi nastop bivšega ministra K. Praška, kateri je proti Švehlovi stranki napravil lastno stranko z agrarnim in konservativnim programom. Izgledi te stranke so enako negotovi in mogli bi doseči le nekoliko mandatov, ako pride do volilnega števila. Politični obrtniki pričakujejo narastek mandata, enako tudi ljudska klerikal-

na stranka, ki kandidira samostojno na Slovaškem in v Podkarpatski Rusiji.

Celoten vtis je ta, da bodo po volitvah dosedanje koalicijske stranke pomnožene s stranko obrtnikov, katere stopi v vlado in ima obljubljeno trgovsko ministertvo. — Tako stvorjena vladna večina bo, kakor se nam zdi, slabša vsled razdrobljenosti v manjše stranke. Stvoritev "Udruženja nar. dem. legionarjev" je silno razburila legionarske kroge. Njihov oficijelni organ je napadel Udruženje in dr. Kramara. — Splošno poznanost je vzbudilo v političnih krogih, da Švehlova republikanska - zemljedelska stranka ni kandidirala bivšega senatorja amiv. profesorja dr. Horačka, čeprav je odličen narodni gospodar in je bil finančni minister. Dr. Horaček, je prestopil sedaj k narodno - demokratični stranki.

VERA ESKIMOV

Mnogi raziskovalci neodkritih krajev naše zemlje se bavijo z raziskovanjem življenja, običajev in lastnosti čudnih prebivalcev na skrajnem severu, med katerimi so najoddaljenejši in najzanimivejši prebivalci Groenlandije, Eskimi. Znameniti raziskovalec polarnih krajev, Stefanson, je izdal pred kratkim v Lipskem zanimivo knjigo, ki je vzbudila veliko zanimanje. Da bi bila knjiga še privlačnejša, ji je dal naslov: "Skrivnosti Eskimov".

Zelo zanimivo je, kako piše Stefanson o verstvu pri Eskimih. — On Eskimov ne naziva "divjake" ampak "otročaje". To, kar Eskimi verujejo, je jasno pokazalo, da so Eskimi narod samih detinskih in otroških fizionomij. — Verske predstave Eskimov so precej zmedene. Vera in lahkomišelnost sta vsem ljudem skupni. Pri Eskimu pa je najbolj čudno to, da on veruje najbajnejšim pravilicam, ne samo v svojih otroških letih, ampak tudi v starejših letih.

Verski obred pri Eskimih se imenuje "šamanizem", duhovnik pa "angatkut". Ti eskimski duhovniki so v stalnem stiku s kraljestvom duhov. Podlaga eskimski veri je verovanje v vpliv duhov na vse realno življenje. Teh duhov ni mnogo in se ne morejo primerjati z onimi, katere opisuje stara mitologija.

Ako hoče kdo izmed Eskimov poklicati duhove in postati sam "šaman", traja tak proces precej dolgo. On mora te duhove odkupiti od drugega šamana. Večkrat mora tak "pripravnik" čakati deset ali dvajset let, da umre njegov prednik, ker on veruje, da po njegovi smrti begajo celi roji duhov. Ko potem ta pripravnik šaman doseže zaželjeni svoj svečeniški cilj, tedaj se pomirijo duhovi, na katere se z zaupanjem v veselju in žalosti obračajo Eskimi. Ali imajo Eskimi tudi svoja svetišča, o tem Stefanson ne poroča.

POZOR ROJAKI!

Naš potovalni zastopnik Mr. JOHN ŽUST bo obiskal rojake po nekaterih naselbinah v Pennsylvaniji. Kdor hoče obnoviti narodnino, lahko to pri njem stori! Uprava "Glas Naroda".

TRGOVEC Z DEKLETI

Približno pred poldrugim mesecem se je v Pančevu pojavil Rus Boris Ivanov, ki se je izdal za kneza. Mož, ki je baje prispel iz Pariza, je živel zelo skromno, redkokdaj je zapustil stanovanje in običajno je ves dan tičal med samimi knjigami. Moške družbe se je izogibal, rad pa je zahajal v družbo preprostih žena.

Nekega dne se je knez — kar je v istini bil, o čemer svedočijo ruski emigranti — seznanil z gospo Natič. Pripovedoval ji je o svoji usodi, trdeč, da je imel v Moskvi krasno palačo, da je bil poročen in da je imel dve hčerki. Žena mu je med vojno umrla, za časa boljševiškega prevrata je s svojima hčerkama pobegnil v Komunijo, bil pa je na meji napaden od boljševikov, in dočim mu je beg uspel, so boljševiki umorili njegovi dve hčerki. Iz Roumije je odšel v Pariz, od tu pa je krenil v Jugoslavijo.

Nastičeva je nesrečnemu knezu izrazila svoje sožalje in ga povabila k sebi v hišo. Knez se je tu seznanil s 17letno hčerko Nastičeve, Olgo, dražestno mladenko. Pri pogledu nanjo so kneza polile solze in izjavil je, da je Olga tako slena njegovo pokojni hčerki, da bi ju človek lahko zamenjal. Naslednji dan je knez ponovno obiskal Nastičeve in daroval. Ogi zlato zapustnico, vdovi pa je ponudil svilo za obleko. Nato je vdovi svetoval, naj mu da Olga s seboj v Pariz, kjer da jo hoče izsolati. Seveda je Nastičeva, ki je živeča v bornih razmerah, pomudbo z veseljem sprejela, istotako hčerka.

Iste dni je obiskala Olga njena prijateljica Bela Načević iz Beograda. Ko je Bela čula da gre Olga v Pariz, je prosila Ivanova, da naj vzame s seboj s seboj. Rus je dekletovi prošnji ugodil, vesel se, da najde v njih nadomestilo za izgubljene hčerki.

Bela se je vrnila v Beograd ter se pripravila za potovanje. V času ko ni bilo roditeljev doma, se je neopaženo odstranila iz hiše, pustila staršem pismo, da naj je ne iščejo, ker se bo nekega dne srečala in bogata vrnila domov.

V Pančevu se je sestala z Olgo in že naslednjega dne sta se deklici skupno s Ivanovom odpeljali v Pariz. Ivanov je odpotoval naprej v Gjevgelijo, in ko sta pa osupnjeni deklici vprašali, čemu potujejo v tej smeri, je odvrnil, da ga v Solunu čakajo sorodniki, s katerimi krene nato z ladjo v Marseille.

V Solunu se je nastanil v hotelu Olympus, kjer je sprejel dva moška. O polnoči je pozval dekletici, da vstaneta in se pripravita na potovanje, ker ladja takoj odrine iz luke. Namesto v luko pa je Ivanov skušal devojki zavesti v neko javno hišo. K sreči sta mladenki spoznali njegovo namero in mu pobegnili. Potem, ko sta taval brez cilja celo noč po mestu, je zjutraj Olga zadevo prijavila policiji. Olga se je vrnila k svoji materi, o Beli pa ni sledu. Verjetno je, da je postala žrtev trgovca z dekleti.

O letalu bodočnosti.

Angleški inženir Oliver Simons piše o letalu bodočnosti:

Že v bližnji bodočnosti bo mogoče postaviti letala v razpetju 70 metrov, z dvema strojema in 3000 konjskih sil. Ko se letalo dvigne, bo zadoščalo 60 odstotkov vsega pogona za veliko hitrost v letu. Letala bodo popolnoma varna tako, da odpadejo prisilna spuščanja na zemljo. Notranjost letala bo razdeljena tako, da bo mogoče hkrati voziti 100 potnikov. Fantazija doživi, toda kdo bi gledal v njej nekaj neizvršljivega, ko pa letalstvo tako naglo napreduje.

Ominozna številka 18.

V zgodovini opernih požarov je številka 18 ominozna. Dne 18. junija 1789 je pogorela v Londonu krasna opera, 18. januarja 1792 je postalo gledališče Phanteon pop požara, 18. februarja 1809 je uničil požar gledališče Drurylane, 18. avgusta 1843 je pogorela opera v Berlinu.

Kretanje parnikov - Shipping News

9. decembra:	Berengaria, Cherbourg.	2. januarja:	Olympic, Cherbourg.
10. decembra:	Luetzow, Bremen.	6. januarja:	De Grasse, Havre.
12. decembra:	Homeric, Cherbourg; La Savote, Havre; George Washington, Cherbourg, Bremen.	7. januarja:	Albert Ballin, Hamburg.
13. decembra:	Columbus, Cherbourg, Bremen.	9. januarja:	Leviathan, Cherbourg; Berengaria, Cherbourg; La Savote, Havre.
16. decembra:	Mauretania, Cherbourg.	12. januarja:	Muenchen, Cherbourg, Bremen.
17. decembra:	Mount Clay, Hamburg.	14. januarja:	Thuringia, Hamburg.
19. decembra:	Andania, Hamburg.	16. januarja:	Paris, Havre; Majestic, Cherbourg.
22. decembra:	Rochambeau, Havra.	20. januarja:	Fres, Hardng, Bremen.
26. decembra:	Paris, Havre; Cleveland, Hamburg; Pres, Roosevelt, Bremen.	21. januarja:	Deutschland, Hamburg.
28. decembra:	Majestic, Cherbourg.	23. januarja:	Andania, Cherbourg.
29. decembra:	Berlin, Cherbourg, Bremen.	27. januarja:	Suffren, Havre.
31. decembra:	Westphalia, Hamburg.	29. januarja:	Martina Washington, Trst.
		30. januarja:	Aquitania, Cherbourg; France, Havre.

PREOBLJUDENJE ZEMLJE

Število ljudi je kljub svetovni vojni in poslasišnim vojnim razmeram v zadnjem času izredno narastlo. Neki učenjak je pred kratkim trdil, da se človeštvo zemlje pomnoži vsak dan za 50.000 oseb. Ker se pa obdelana površina zemlje ne poveča obnem za 50 tisoč ha, nastaja zaradi tega veliko vprašanje, kaj bo s človeštvom kajti hektar obdelane zemlje je neobhodno potreben za preživljanje enega človeka. Vprašanje, grozečega preobljudenja razmotriva tudi angleški učenjak Knibbs, ki pravi, da za enkrat na svetu še ni preobljudenja. Dobe se sicer preveč obljude dežele, ki ne morejo prehraniti svojih prebivalcev, toda ravno toliko je dežel, ki so premalo obljude in ki pridelajo več živil kakor jih potrebujejo.

V zadnjih 120 letih se je človeštvo najmanj podvojilo. Kakor je znano, šteje človeštvo sedaj 1850 milijonov. Ako bo naraščanje človeštva tako napredovalo, je pričakovati po naziranjih omejenega učnjaka, da bo število prebivalcev zemlje znašalo v letu 2165 — 14.800 milijonov. To je seveda popolnoma nemogoče število. Pa bodisi kakorkoli, vendar se more z gotovostjo prerokovati, da bo v 250 letih vsa zemlja preobljudena.

Če hočete natančno poznati razmere v ameriški premogovni industriji, naročite Slovensko-Amerikanski Koledar za leto 1926. Stane petdeset centov. V njem je natančno popisana položaj premogovne industrije, o katerem se baš v sedanjem času toliko razpravlja v Ameriki. Slovenic Publishing Co., 82 Cortlandt St., New York.

POZOR ČLANI S. D. P. D. V NEW YORKU!

Prihodnjo sredo, to bo 9. decembra se bo vršila seja Slovenskega Delavskega Podpornega Društva; članstvo je naproseno, da se seje gotovo udeleži. Začetek točno ob osmi uri zvečer na 101 Ave. "A" New York City. Tajnik.

Kje je ANDREJ POGON, iz Breznice štev. 4 pri Žirih, star 35 let. Pred 17. leti je šel v Ameriko in samo enkrat pisal. Njegova dota leži že 31 let v Idriji in njegov 82 let star oče bi tudi rad kaj izvedel od njem. Kdor kaj ve, naj poroča meni: Henrik Demšar, Dobračev štev. 76, pošta Žiri, Jugoslavija. (2x 7.8)

POZOR!

Naš zastopnik Mr. Joseph Koren iz Milwaukee, Wiss., bo 11. in 12. decembra obiskal naročnike v Sheboygan, Wis. Prosimo čitatele Glas Naroda, da mu gredo na roko.

Upravišтво "Glas Naroda".

POZOR ČITATELJI!

BLAZNIKOVE PRATIKE so nam pošte, zato prosimo rojake, naj jih ne naročajo več. Naročite SLOVENSKO-AMERIKANSKI KOLEDAR, ki je jako zanimiv ter stane 50 centov. Krog Božiča dobi vsak naročnik krasen — stenski — Koledar brez plačila. Uredništvo Glas Naroda.

Isčem svojega popoln brata JAKOBA SVOGAR in sestro IVANO, oba doma iz Zaplane pri Vrhniki št. 59. Ivana je poročena Kevževček in bila leta 1914 v Cleveland, O. Prosim rojake, če kdo kaj ve, da mi poroča ali naj se pa sama oglasita. — Lovre Otrin, Col štev. 27 pri Vipavi, Furlanija, Italija. (2x 7.8)

Rad bi izvedel za naslov svojega sina JOŽEFA KUSOLLE. Zadanje njegovo bivališče je bilo v Hulton, Pa. Prosim cenjene rojake, ako kdo kaj ve, da mi naznani, ker jaz mislim kmalo odpotovati v staro domovino. Joe Kusolle, Box 46, Adolph, W. Va. (4x 4.5.7.8)

Kako se potuje v stari kraj in nazaj v Ameriko

Kdor je namenjen potovati v stari kraj, je potrebno, da je na tancno poučen o politnih listih, pri lji in drugih stvarih.

Pojasnila, ki vam jih samoremdati vlad naše dolgoletne izkušnje. Vam bodo gotovo v korist; tudi pri poročam vedno le prvorstvene parnike, ki imajo kabine tudi v III. razredu.

Glasom nove naselniške postave ki je stopila v veljavo s 1. julijem 1924, samorejeto tudi nedržavljan dobiti dovoljenje ostati v domovini eno leto in ako potrebno tudi deljtomadnje dovoljenja izdaja generalni naselniški komisar v Washington, D. C. Prošnjo za tako dovoljenje se lahko napravi tudi New Yorku pred odpotovanjem te se pošlje posredno v stari kraj glasom nanovejša odredbe.

KAKO DOBITI SVOJCE IZ STAREGA KRAJA

Kdor želi dobiti sorodnika ali svojca iz starega kraja, naj nam pošle pismo za pojasnila. Iz Jugosla vije bo pripričenih v prihodnji tresh letih, od 1. julija 1924 napre vsako leto po 671 priseljenov.

Ameriški državljani pa samorej dobiti sme čene in otroke do 18. leta brez, da bi bili šteti v kvoto. T rojene osebe se tudi ne štejejo kvoto. Starši in otroci od 18. do 21. leta ameriških državljanov s imajo prednost v kvoti. Pišite s pojasnila.

Prodajamo vnosne liste za vsi pte go; tudi preko Trsta samoreje Jugoslovani sedaj potovati.

Frank Sakser State Bank 82 Cortlandt St., New York

Pozor čitatelji.

Opozorite trgovce in obrtnike, pri katerih kupujete ali naročate in ste njih postrežbo zadovoljni, da oglašujejo v listu "Glas Naroda". S tem boste vstregli vsem.

Uprava "Glas Naroda"

Prav vsakdo—

kdor kaj tace; kdor kaj ponuja; kdor kaj kupuje; kdor kaj prodaja; prav vsakdo prisnava, da ima čudovit uspek —

MAJI OGLASI v "Glas Naroda"